

New record of *Vipera ursinii* (Bonaparte, 1835) in Bulgaria

Krassimir HRISTOV, Georgi RUSSEV, Alexander WESTERSTRÖM,
Vladimir BESHKOV

HRISTOV K., RUSSEV G., WESTERSTRÖM A., BESHKOV V. 2004. New record of *Vipera ursinii* (Bonaparte, 1835) in Bulgaria. – *Historia naturalis bulgarica*, **16**: 119-121.

Abstract. The paper reports the re-discovery of the Meadow viper (*Vipera ursinii*) in Bulgaria. A single female specimen, 54 cm long, was found in Ludogorsko Plateau, NE Bulgaria on June 18, 2003.

Key words: Meadow viper, *Vipera ursinii*, New record, Bulgaria

The Meadow viper, *Vipera ursinii* (Bonaparte, 1835), is among the rarest snakes in Bulgaria. KOVACHEV (1906), having on disposal a single specimen (21 cm long), found in 1905 in the forested area above the town of Shumen, NE Bulgaria, is the first to record it for the Bulgarian fauna. At the beginning of 20th century, a second specimen (34 cm long) was found in the same area – “above Kyoshkovete” (BURESCH & ZONKOW, 1934). Other two specimens have been caught in the Lyulin Mt., one (20.6 cm long) near the village of Verdikal in 1927, and second (44 cm long) near the Sveti Kral Monastery above Knyazhevo in 1934. All four specimens are preserved in the National Museum of Natural History in Sofia (BURESCH & ZONKOW, 1934; BESHKOV, 1973).

Since then, despite the efforts of many Bulgarian and foreign herpetologists, Meadow viper has not been encountered in Bulgaria anymore. This circumstance, along with the progressing decline of the species populations and its disappearance in many places in Central and South Europe (GASC et al., 1997) was the main reason for including it as a “vanished species” in the “Red Data Book of Bulgaria” (BESHKOV, 1985).

In the spring of 2003 several field trips in search of the Meadow viper were carried out in NE Bulgaria. During one of them on April 25, 2003 on the southern slope of the Ludogorsko Plateau a well-preserved skin of the head and the front part belonging to a specimen probably 45-50 cm long was found. The skin is preserved in the NMNH, Sofia. On June 18, 2003 around 13.00 h several hundred meters apart from the place where the skin was found, near a big boulder, Georgi Russev noticed a live specimen of Meadow viper, which he caught. This female specimen was 54 cm long. The neck scales were in 21 rows and around the middle part of the body – 19 rows. The locality is a stony slope with bushes and sparse grass. *Vipera ammodytes meridionalis* and *Natrix natrix natrix* inhabit the same area, too.

The snake was photographed; samples of its poison were taken, and on June 25, 2003 it was released exactly on the same place. The parameters of the population and the subspecific status will be studied in the future.

References

- BESCHKOV W. 1973. Über die subgenerische [sic!] Zugehörigkeit der bulgarischen *Vipera ursinii* (Bonaparte, 1835) (Serpentes). – Bull. Inst. Zool. Mus. Sofia, **37**: 103-112. (In Bulgarian).
- BESCHKOV V. 1985. Amphibia and Reptilia. – In: Red Data Book of the P.R. Bulgaria. Animals, **2**: 32-41.
- BURESCHI Iw., ZONKOW J. 1934. Untersuchungen über die Verbreitung der Reptilien und Amphibien in Bulgarien und auf der Balkanhalbinsel. 2. Schlangen. – Bull. Inst. roy. Hist. Natur. Sofia, **7**: 106-188. (In Bulgarian).
- GASC J.-P., CABELA A., CRNOBRNJA-ISAILOVIC J., DOLMEN D., GROSSENBACHER K., HAFFNER P., LESCURE J., MARTENS H., MARTINEZ J., RICA P., MAURIN H., OLIVEIRA M., SOFIANIDOU T., VEITH M., ZUIDERWIJK A. (eds.). 1997. Atlas of Amphibians and Reptiles in Europe. Societas Europaea Herpetologica, Muséum National d'Histoire Naturelle, Paris, 400-401.
- KOVATSCHEFF W. 1906. [Quelques espèces nouvelles pour la faune bulgare]. – Tr. Soc. Bulg. Sci. Nat., **3**: 127-128. (In Bulgarian).

Received on 10.12.2003

Authors' addresses:

Dr. Krassimir Hristov, Georgi Russev, Dr. Vladimir Beshkov
Bulgarian Herpetological Society
2 Gagarin Str. 1113 Sofia, Bulgaria

Alexander Westerström
E-mail: bulgardaghica@hotmail.com

Нова находка на *Vipera ursinii* (Bonaparte, 1835) в България

Красимир ХРИСТОВ, Георги РУСЕВ, Александър ВЕСТЕРСТРЪОМ,
Владимир БЕШКОВ

(Резюме)

До сега от територията на България бяха известни само 4 екземпляра от степната усойница *Vipera ursinii* (Bonaparte, 1835) – два, намерени в началото на XX век в околностите на гр. Шумен (ок. 100 km западно от Варна) и други два, уловени през 1927 и 1934 г. в Люлин планина, западно от София. В продължение на 69 г. след намирането на последния споменат екземпляр видът не бе установен в България и това дава основание той да бъде включен като “изчезнал вид” в Червената книга на НР България (1985). През пролетта на 2003 г. бяха проведени няколко експедиции за търсене на степни усойници в Североизточна България. При една от тях, на 25 април 2003 г., по южния склон на Лудогорското плато бе намерено добре запазено съблекло от главата и предната половина на тялото на усойница, която вероятно е била с дължина от около 45-50 cm. Съблеклото е запазено като сух препарат в НПМ в София. При следващата експедиция, на 18 юни 2003 г., на няколкостотин метра от мястото на намирането на съблеклото бе уловен жив екземпляр – женски, дълъг 54 cm. Люспите на тялото в шийната област са 21 реда, а около средата на тялото – 19 реда. Мястото на улавяне представлява склон с много камъни, обрасъл с храсти и редки треви. Уловената змия е многократно фотографирана, а на 25 юни същата година бе освободена точно на мястото на намирането и.

Нова монография за паяците на Сърбия

Петър БЕРОН

DELTSHEV CH. C., ČURČIĆ B. M., BLAGOEV G. A. 2003. The Spiders of Serbia. – Monographs, Vol. VII, Institute of Zoology, Belgrade-Sofia, 832 p.

Неотдавна проф. Божидар Чурчич беше избран за чуждестранен член на БАН. Ето, че се появи и поредната българо-сръбска творба, която потвърди доброто сътрудничество между двете съседни сръжави с близки фауни. Българските специалисти по паяците г-р Христо Делчев и Гергин Благоев, в сътрудничество с видния сръбски арахнолог проф. Чурчич, сътвориха един обемист труд, прекрасно отпечатан от “Геокарта” – Белград. Монографията за разпространението на 618 вида паяци от 36 семейства е илюстрирана с карти на находищата на всички видове. Има общ географски обзор на Сърбия, а за всеки вид се изреждат синонимите, под които е публикуван за тази страна. Съобщават се височинният интервал, в който се среща и зоогеографската принадлежност. Работата е добър модел, по който могат да се направят подобни каталози и за останалите балкански страни.

В тази книга – паметник на често поставяната под въпрос българо-сръбска дружба – намираме и някои неவிждани другде неща. Оказва се, че пари за издаването ѝ са дали най-различни организации, от някои сръбски общини до българското посолство в Белград. Затова и виждаме нашия национален герб, изобразен в една сръбска книга – чудо неவிждано! Още по-непривична гледка е цветният портрет на Негово Светейшество Патриарх Павле – книгата е благословена от него.

Във всеки случай, като се абстрахираме от тези външни, макар и интересни особености, важното е да се прецени научното съдържание на книгата. А то е без съмнение, важна основа за опознаването на тази важна група у съседите. Чест е за българската зоология, че е зачетен високият професионализъм на авторите от Института по зоология при БАН. Без съмнение, те ще ни поднесат скоро и групи такива солидни изследвания върху паяците на Македония, Албания, а и на България. В балканската арахнология книгата на тримата ни колеги е истинско събитие.